

GIẢI PHÁP XÂY DỰNG, KIẾN TOÀN ĐỘI NGŨ CÁN BỘ, CÔNG CHỨC CẤP XÃ Ở HUYỆN VÂN HỒ, TỈNH SƠN LA

ĐINH THỊ LINH*

Đội ngũ cán bộ, công chức (CBCC) cấp xã là một bộ phận của đội ngũ CBCC nhà nước, có vai trò quan trọng trong việc thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước tại cơ sở. Huyện Vân Hồ, tỉnh Sơn La là huyện miền núi khó khăn, việc xây dựng đội ngũ CBCC cấp xã có đủ trình độ, năng lực và phẩm chất là nhiệm vụ thường xuyên, có ý nghĩa quan trọng.

1. Quán triệt đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về xây dựng, kiến toàn đội ngũ cán bộ các cấp, trong đó có đội ngũ cán bộ cơ sở.

Nhận thức được tầm quan trọng đó, thời gian qua, Thường vụ Tỉnh ủy, Hội đồng nhân dân (HĐND), Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh Sơn La, huyện Vân Hồ đã có nhiều chủ trương, giải pháp xây dựng, kiến toàn đội ngũ CBCC cấp xã, nhất là việc chú trọng nâng cao chất lượng đội ngũ CBCC cấp xã. Đến nay, đội ngũ CBCC cấp xã huyện Vân Hồ đã từng bước phát triển cả về số lượng và chất lượng. Về số lượng huyện Vân Hồ có 14 xã (11 xã thuộc diện khó khăn, đặc biệt khó khăn) với 278 CBCC, trong đó trình độ cao học 6, đại học 201, cao đẳng 20, trung cấp 51. Về chất lượng, đội ngũ CBCC cấp xã huyện Vân Hồ đã có những chuyển biến tích cực nhất định so với các năm trước, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, trình độ lý luận chính trị, quản lý hành

chính cũng như tin học, ngoại ngữ dần được nâng cao so với tiêu chuẩn chức danh và yêu cầu nhiệm vụ¹.

Đội ngũ CBCC cấp xã của huyện có phẩm chất đạo đức tốt, chấp hành nghiêm đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; có tinh thần trách nhiệm cao, có ý thức tu dưỡng, rèn luyện, gắn bó với Nhân dân; kỷ luật, kỷ cương hành chính, tác phong, lễ lối làm việc của CBCC cấp xã có nhiều chuyển biến tích cực theo hướng dân chủ, công khai, sát dân, sát thực tế, bước đầu khắc phục tệ quan liêu, sách nhiễu, gây phiền hà cho người dân,...

Công tác xây dựng, kiến toàn đội ngũ CBCC cấp xã của huyện đã được quan tâm chú trọng và có những đổi mới tích cực theo hướng trẻ hóa, chuẩn hóa trình độ chuyên môn, nghiệp vụ. Từ đó, góp phần nâng cao năng lực công tác, đổi mới phong cách làm việc theo hướng tích cực, thực thi nhiệm vụ đạt hiệu quả hơn.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, đội ngũ CBCC cấp xã trong huyện vẫn còn những hạn chế, bất cập nhất định.

Về số lượng, trong thời gian qua, do thực hiện chủ trương sắp xếp, chuẩn hóa cán bộ ở cấp xã theo tinh thần các nghị quyết của Đảng, số lượng đội ngũ CBCC cấp

* Hội đồng nhân dân xã Song Khũa, huyện Vân Hồ, tỉnh Sơn La

xã trong huyện được nâng lên, song vẫn còn thiếu so với biểu biên chế.

Về chất lượng, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ nhìn chung còn thấp so với mặt bằng chung của đội ngũ CBCC các cấp. Nhiều CBCC chuyên môn, nghiệp vụ không đúng chuyên ngành nên chưa am hiểu nhiều về lĩnh vực chuyên môn, còn gặp khó khăn để tham mưu cho lãnh đạo cấp trên.

Một số CBCC cấp xã vẫn có biểu hiện thái độ chưa nhiệt tình hướng dẫn Nhân dân trong giải quyết công việc, xử lý công việc, dẫn đến chậm trễ trong giải quyết công việc và gây bức xúc cho người dân...

2. Cùng với các giải pháp đồng bộ, đến nay, chất lượng đội ngũ CBCC cấp xã của huyện Vân Hồ được nâng lên, qua đánh giá hằng năm, đội ngũ CBCC cấp xã đã phát huy khá tốt vai trò, năng lực, không ngừng nâng cao hiệu quả công tác lãnh đạo, quản lý điều hành thực hiện hiệu quả các nhiệm vụ chính trị của địa phương, bước đầu đáp ứng được các yêu cầu đặt ra trong tình hình mới. Chính vì vậy, trong bối cảnh mới này, để nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của đội ngũ CBCC cấp xã trên địa bàn huyện Vân Hồ, cần thực hiện tốt một số giải pháp cơ bản sau:

Một là, xây dựng, kiện toàn đội ngũ CBCC cấp xã thuộc huyện Vân Hồ cần tiếp tục quán triệt đầy đủ các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về xây dựng, phát triển đội ngũ cán bộ.

Đội ngũ CBCC cấp xã thuộc huyện Vân Hồ, tỉnh Sơn La là một bộ phận của đội ngũ CBCC, vì vậy, việc quản lý đối tượng này không được tách rời mà phải được đặt trong tổng thể cơ chế quản lý, chế độ, chính sách của Đảng và Nhà nước đối với đội ngũ CBCC.

Bên cạnh đó, với đặc thù là một huyện miền núi phải bám sát và quán triệt các nghị quyết và các văn bản của Đảng về

chính quyền và CBCC cấp cơ sở. Đồng thời, cũng cần bám sát nội dung các văn bản của Chính phủ quy định về xây dựng, phát triển đội ngũ CBCC, trong đó có đội ngũ CBCC ở cơ sở được xác định phấn đấu đến năm 2030, đội ngũ CBCC, viên chức có số lượng, cơ cấu hợp lý, đủ trình độ và năng lực thi hành công vụ, phục vụ Nhân dân và phục vụ sự nghiệp phát triển của địa phương. Theo đó, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ huyện Vân Hồ lần thứ hai nhiệm kỳ 2020 - 2025 xác định: “Tiếp tục đẩy mạnh công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức bảo đảm tiêu chuẩn theo quy định của Chính phủ, đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ của địa phương, thường xuyên theo dõi đánh giá năng lực của cán bộ để đưa vào quy hoạch hàng năm, quy hoạch dài hạn theo nhiệm kỳ, bố trí, sử dụng cán bộ phù hợp, quan tâm, bố trí sử dụng cán bộ nhất là cán bộ trẻ, cán bộ trong quy hoạch, cán bộ nữ, người dân tộc thiểu số”². Đẩy mạnh cải cách chế độ công vụ, công chức, nhất là đề ra nhiệm vụ phải đổi mới cơ chế quản lý và chế độ, chính sách đối với đội ngũ CBCC xã, bao gồm:

(1) Chuẩn hóa các quy định về chức danh, số lượng và chế độ, chính sách đối với CBCC ở xã;

(2) Nghiên cứu hoàn thiện chế độ, chính sách đãi ngộ đối với CBCC công tác tại các xã địa bàn đặc biệt khó khăn...

Hai là, kiện toàn đội ngũ CBCC cấp xã phải trên cơ sở nhận thức đúng vị trí, vai trò của chính quyền cấp xã, đồng thời gắn liền với kiện toàn tổ chức và nâng cao hiệu quả hoạt động của các tổ chức trong hệ thống chính trị ở cơ sở.

Trong bối cảnh mới hiện nay, việc kiện toàn đội ngũ CBCC cấp xã gắn liền đồng bộ với việc kiện toàn bộ máy chính quyền cơ sở tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả chính là xác định rõ vị trí, chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, trách nhiệm của chính quyền cơ sở;

làm rõ mối quan hệ giữa Đảng ủy, HĐND và UBND và các tổ chức chính trị - xã hội ở cơ sở; làm rõ trách nhiệm tập thể và trách nhiệm cá nhân; đề cao hơn tính tự quản, tự chủ, tự chịu trách nhiệm về nhiệm vụ quản lý, về cán bộ, về nguồn thu của chính quyền cơ sở. Điều này cũng hoàn toàn phù hợp với tinh thần của *Luật Tổ chức chính quyền địa phương* năm 2015, đồng thời, góp phần khắc phục xu hướng hành chính hóa toàn bộ hoạt động của chính quyền cơ sở.

Ba là, xây dựng đội ngũ CBCC cấp xã thuộc huyện Vân Hồ cần bám sát đặc điểm, tính chất của đội ngũ CBCC cơ sở cũng như điều kiện đặc thù của từng xã.

Từ đặc điểm, tính chất của đội ngũ CBCC cơ sở cũng đã tạo nên tính đặc thù của đội ngũ CBCC cơ sở so với CBCC nhà nước từ cấp huyện trở lên đến trung ương. Xây dựng đội ngũ CBCC cấp xã phải bảo đảm sự hài hòa, cân đối, hợp lý giữa cán bộ và công chức cơ sở; giữa CBCC cơ sở với những người hoạt động không chuyên trách dựa trên sự khác biệt về vị trí, khối lượng công việc đảm nhiệm, thời gian lao động và mức độ cống hiến của mỗi loại đối tượng sao cho bảo đảm sự hài hòa, cân đối, hợp lý về chế độ, chính sách, vừa bảo đảm đoàn kết nội bộ, vừa có tác dụng nâng cao chất lượng đội ngũ CBCC cơ sở.

Bên cạnh đó, đổi mới cơ chế quản lý đối với đội ngũ CBCC cơ sở cũng phải bám sát, phù hợp với điều kiện đặc thù của từng vùng, miền, địa phương về yếu tố vị trí địa lý, điều kiện tự nhiên, trình độ phát triển kinh tế - xã hội, văn hóa đến cơ cấu dân cư và truyền thống văn hóa. Chính vì có sự khác biệt này mà việc xây dựng, kiện toàn đội ngũ CBCC cơ sở phải tính đến đặc thù của các vùng, miền, các địa phương cụ thể, phải dựa trên cơ sở phân loại các đơn vị hành chính, sự khác biệt giữa xã và phường, thị trấn cả về khối lượng công việc và nội

dung, yêu cầu quản lý hành chính nhà nước để có cơ chế, chính sách phù hợp.

Bốn là, xây dựng đội ngũ CBCC cấp xã phải chú trọng nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực, kỹ năng làm việc, phẩm chất đạo đức nhằm đáp ứng được yêu cầu của tình hình, nhiệm vụ; đối với công chức chuyên môn phải ổn định và từng bước chuyên nghiệp hóa.

Trong điều kiện đội ngũ CBCC cấp xã huyện Vân Hồ hiện nay còn nhiều bất cập, hạn chế, do đó, cần chú trọng tăng cường công tác đào tạo, nâng cao năng lực, trình độ, kỹ năng xử lý công việc cho đội ngũ CBCC cấp xã. Trong đó, xây dựng khung chương trình và bộ tài liệu đào tạo, bồi dưỡng CBCC cấp xã để thực hiện thống nhất, phù hợp với từng chức danh, gắn trang bị kiến thức với nghiệp vụ chuyên môn, kỹ năng thực hành, thông qua việc xử lý các tình huống cụ thể ở cơ sở là việc làm cấp thiết. Đồng thời, cần bồi dưỡng tiếng dân tộc và văn hóa dân tộc đối với các đối tượng khi được tăng cường về công tác ở địa bàn có đông đồng bào dân tộc thiểu số.

Bên cạnh đó, cần kiện toàn hệ thống các trường chính trị ở cấp tỉnh và trung tâm bồi dưỡng chính trị ở cấp huyện, tăng cường đầu tư cơ sở vật chất - kỹ thuật củng cố đội ngũ giảng viên chuyên nghiệp, giảng viên thỉnh giảng để đáp ứng yêu cầu đào tạo, bồi dưỡng CBCC cấp xã. Cần mạnh dạn thí điểm các mô hình, cách làm mới như tăng cường trí thức trẻ có tài năng về cấp xã, bố trí nguồn dự bị đã tốt nghiệp đại học cho cấp xã và đề cao trách nhiệm trong hoạt động thực thi công vụ, gắn chế độ trách nhiệm cùng kết quả thực thi công vụ với các chế tài về khen thưởng, kỷ luật, đãi ngộ cụ thể.

Năm là, nâng cao chất lượng đội ngũ CBCC chính quyền cấp xã của huyện Vân Hồ cần chú ý đến tính đồng bộ, toàn diện, đồng thời phải có trọng tâm, trọng điểm.

Đổi mới, hoàn thiện cơ chế quản lý, chế độ, chính sách đối với CBCC cấp xã phải mang tính đồng bộ, toàn diện, bao gồm từ việc quy định chức vụ, chức danh CBCC cấp xã; nghĩa vụ, quyền hạn của CBCC cấp xã; bầu cử, tuyển dụng, đào tạo, bồi dưỡng CBCC cấp xã; đánh giá, phân loại, thôi việc, nghỉ hưu đối với CBCC cấp xã; chế độ tiền lương, phụ cấp,...

Bên cạnh đó, cũng cần xác định những nội dung trọng tâm, cần giải quyết trong thời gian trước mắt, như:

(1) Xác định hợp lý về cơ cấu, chức danh số lượng CBCC ở cấp xã cho phù hợp với yêu cầu và nhiệm vụ chính trị, quản lý nhà nước ở địa bàn nông thôn, đô thị, hải đảo;

(2) Tăng cường bố trí kiêm nhiệm chức danh trong các tổ chức của hệ thống chính trị ở cơ sở nhằm tinh gọn bộ máy... Đặc biệt cần chú trọng tới những nhiệm vụ đã được xác định trong Đề án “Đẩy mạnh cải cách chế độ công vụ, công chức” (ban hành kèm theo Quyết định số 1557/QĐ-TTg ngày 18/10/2012 của Thủ tướng Chính phủ) về sửa đổi các quy định về chức danh, số lượng và chế độ, chính sách đối với CBCC cấp xã; nghiên cứu hoàn thiện chế độ, chính sách đãi ngộ đối với CBCC về công tác tại các xã có địa bàn khó khăn...

Sáu là, phát huy vai trò của Nhân dân trong giám sát hoạt động của đội ngũ CBCC cấp xã ở huyện Vân Hồ, tỉnh Sơn La.

Thực hiện tốt quy chế dân chủ ở cơ sở, tạo điều kiện để các tổ chức Đảng, đoàn thể và quần chúng nhân dân giới thiệu được những người có đủ đức, đủ tài được ứng cử, hoặc được bầu cử vào các chức vụ lãnh đạo chủ chốt ở cấp xã ở huyện Vân Hồ, tỉnh Sơn La.

Bảo đảm cơ chế bầu cử đại biểu HĐND để những người được bầu phải gắn bó với người dân, phản ánh được ý chí nguyện vọng của người dân, khi không hoàn thành

được vai trò đại diện quyền lợi và nguyện vọng của cử tri bầu cho thì phải bị bãi miễn.

Hoàn thiện cơ chế để Nhân dân ở cơ sở trực tiếp và thông qua Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể, ban thanh tra nhân dân kiểm tra, giám sát hoạt động của đội ngũ CBCC cấp xã; thực hiện tốt dân chủ công khai về kinh tế ngân sách, đất đai, công tác cán bộ và xây dựng cơ bản. Kết quả giám sát của Nhân dân phải được tiếp thu nghiêm túc.

Tổ chức việc lấy ý kiến của địa phương đối với cán bộ, đảng viên tại nơi cư trú một cách thường xuyên, nghiêm túc nhằm phát huy được vai trò giám sát của Nhân dân đối với cán bộ, đảng viên đương chức, sinh hoạt tại cơ sở. Qua đó, các biểu hiện quan liêu, tham nhũng, tiêu cực sẽ được Nhân dân phát hiện, kiểm điểm, phê bình, góp phần nâng cao phẩm chất, đạo đức, tinh thần trách nhiệm phục vụ Nhân dân của đội ngũ CBCC □

Chú thích:

1. Báo cáo số 395-BC/HU ngày 16/02/2022 của Huyện ủy Vân Hồ sơ kết việc thực hiện Quy định số 105-QĐ/TW ngày 19/12/2017 của Bộ Chính trị về phân cấp quản lý cán bộ và bổ nhiệm, giới thiệu cán bộ địa phương, cơ quan, đơn vị.

2. Đảng bộ huyện Vân Hồ. Nghị quyết Đại hội Đảng bộ huyện Vân Hồ lần thứ hai, nhiệm kỳ 2020 - 2025. Vân Hồ, 2020, tr. 27.

Tài liệu tham khảo:

1. Đảng Cộng sản Việt Nam. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập I, II. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, 2021.

2. Quyết định số 105-QĐ/TW ngày 19/12/2017 của Bộ Chính trị về phân cấp quản lý cán bộ và bổ nhiệm, giới thiệu cán bộ địa phương, cơ quan, đơn vị.

3. Quyết định số 1557/QĐ-TTg ngày 18/10/2012 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Đề án “Đẩy mạnh cải cách chế độ công vụ, công chức”.